

Til lovforslag nr. L 251. Betænkning afgivet af arbejdsmarkedsudvalget den 19. august 1987

Betænkning

over

Forslag til lov om fornyelse af visse overenskomster inden for edb-området

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder haft samråd med arbejdsministeren og finansministeren. Arbejdsministeren har endvidere skriftligt besvaret spørgsmål fra udvalget.

Udvalget har desuden modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Foreningen af Danske Civiløkonomer,
PROSA,
PROSA/DC og
PROSA/STAT.

Der er af et mindretal stillet et ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Nogle af udvalgets spørgsmål til arbejdsministeren samt dennes svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

Herefter indstiller et *mindretal* (Det Konservative Folkepartis, Venstres, Centrum-Demokraternes og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Mindretallet har konstateret, at det er i overensstemmelse med arbejdsretlig teori, jf. Per Jacobsen: Kollektiv Arbejdsret, 3. udg., side 248, og lovgivningspraksis siden 1981, når der ikke gives lønforhøjelser med tilbagevirkende kraft fra overenskomstens udløbstidspunkt på et område, hvor der har været iværksat en overenskomstmæssig konflikt.

Et *andet mindretal* (Socialdemokratiets medlemmer af udvalget) udtaler følgende:

Efter Socialdemokratiets opfattelse har arbejdsministerens forelæggelse af lovforsla-

get og oplysningerne til Folketinget lidt af væsentlige mangler.

I bemærkningerne til lovforslagets § 12, stk. 2, oplyser regeringen, at det er praksis, at overenskomstfornyelser på områder, hvor der er iværksat overenskomstmæssige arbejdsstandsninger, først får virkning fra det tidspunkt, hvor arbejdsstandsningerne ophører.

På trods af bestræbelser herfor i udvalget er det ikke lykkedes arbejdsministeren at dokumentere denne praksis. Tværtimod er der i lovgivningen eksempler på det modsatte, og ministeren har da også erkendt, at det er en ny praksis, der ønskes indført.

Et andet eksempel på oplysninger, der har været vildledende, findes i bilaget til lovforslaget. Det hedder heri, at en fortsættelse af konflikten ud over 1. september 1987 vil »medføre en række konsekvenser«. Blandt disse nævnes, at »fra 11. august kan de friholdte opgaver inddrages i konflikten til enhver tid med 14 dages varsel. Der er tale om edb-opgaver for blandt andet politiet, forsvar og Folketinget. Selv en meget kortvarig arbejdsstandsning er ikke forsvarlig«.

Der er ingen tvivl om, at en oplysning af denne karakter har gjort indtryk på medlemmer af Folketinget og kan have været bestemmende eller medbestemmende for den holdning, der er givet udtryk for i folketingsalen.

Imidlertid har det under udvalgsarbejdet vist sig, at PROSA allerede den 12. august 1987 meddelte regeringen, at man ingen planer havde om at udvide konflikten. I bedste fald er oplysningerne under nr. 5 derfor

uden interesse, i værste fald må de betragtes som vildledende.

Socialdemokratiet finder det beklageligt, at ministeren på denne måde har medvirket til at skabe et forkert indtryk af praksis på området og af PROSAs planer. I virkeligheden har ministeren helt ubegrundet givet indtryk af, at PROSA ville optræde uforsvarligt.

Mindretallet finder det endvidere betænkeligt, at regeringen har ladet en konflikt på statens edb- og Datacentralens område udvikle sig til en grænse, hvor statens administrative systemer er ved at bryde sammen. Mindretallet henviser til bilaget til lovforslaget og fagforeningen PROSA, som på et meget tidligt tidspunkt i den igangværende konflikt forudså denne situation med sammenbrud.

Mindretallet har derfor i udvalget forsøgt at få regeringen i gang med overvejelser om, hvorledes samfundet i fremtiden undgår at komme i lignende situationer.

Den teknologiske udvikling på informatikkens område har været i en rivende udvikling. Den igangværende konflikt imellem staten/Datacentralen og PROSA har vist, at det alvorligt må overvejes, om det er acceptabelt, at statens edb-funktioner kan lammes på grund af arbejds konflikter.

Det er derfor Socialdemokratiets opfattelse, at der hurtigt må tages initiativ til, at visse funktioner, som kan betragtes som samfundsvigtige edb-opgaver, i fremtiden varetages af tjenestemænd.

Det er mindretallets opfattelse, at regeringen ved at lade denne konflikt løbe så langt har sat Folketinget i en situation, hvor Tinget for at redde samfundet fra administrativt kaos nødvendigvis må stemme for det foreliggende forslag.

Da lovforslaget er udformet således, at de medarbejdere, der er omfattet af konflikten mellem Finansministeriet/Datacentralen og PROSA vil få deres løn- og arbejdsforhold reguleret efter de samme retningslinjer, som er aftalt mellem finansministeren og HK/Samdata for tilsvarende overenskomstområder, hverken mere eller mindre, vil mindretallet indstille lovforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag.

Et tredje mindretal (Socialistisk Folkeparti og Venstresocialisternes medlemmer af udvalget) opfatter den langvarige konflikt mel-

lem staten, Datacentralen og PROSA som resultat af Finansministeriets passive holdning.

Der er intet i det materiale, der er forelagt arbejdsmarkedsudvalget, som giver belæg for regeringens påstand om, at væsentlige samfundsfunktioner såsom Folketinget, forsvaret og politiet var truet af konflikten. Det er tværtimod ved svar på spørgsmål 19 oplyst, at Finansministeriet ved mødet den 12. august 1987 med PROSA fik meddelelse om, at PROSA ikke havde planer om at udvide konflikten. Det er endvidere ved svar på spørgsmål 18 og spørgsmål 40 oplyst, at Finansministeriet ved sin omfattende lockout af en række publikumsrettede funktioner har bragt staten ud i de vanskeligheder, som arbejdsministeren nævner som den egentlige grundelse for indgrebet. Det er endelig over for udvalget oplyst, at såvel staten som Datacentralen har store problemer med at fastholde kvalificeret personale, samt at det forud for overenskomstperiodens afslutning fra arbejdsgiversiden offentligt var tilkendegivet, at der ved overenskomstforhandlingerne skulle søges en løsning herpå.

I den sammenhæng er det bemærkelsesværdigt, at regeringen i sit lovforslag fraviger sit tidligere tilbud på TFU-forliget plus 3 pct. over for PROSA, som det er blevet oplyst over for udvalget. Den holdning, der ligger bag en sådan nedskæring af tilbudet, kan opfattes som en straffeekspedition og vil under alle omstændigheder vanskeliggøre arbejdsforholdene på de omfattede arbejdspladser.

For mindretallet er det ikke kun et spørgsmål om løn, der skal til for at fastholde personalet i den offentlige sektor, men også om skabelse af arbejdspladser, som giver udviklingsmuligheder, uddannelse, reel medbestemmelse på arbejdets tilrettelæggelse og sociale ordninger for medarbejderne, men selvfølgelig spiller lønnen og lønforskelle mellem det offentlige og private en rolle. En undersøgelse fra Socialforskningsinstituttet bestilt af Finansministeriet viser, at statsansatte edb-folk i 1985 gennemsnitlig fik 56.000 kr. mere om året ved at skifte til det private erhvervsliv (svarer i dag til ca. 71.000 kr.). Resultatet af denne kæmpemæssige forskel er, at det offentlige i stigende omfang må købe sig til edb-viden fra private firmaer, hvilket betyder stadig større udgifter for sta-

ten til konsulentfirmaer. Dertil kommer, at edb-arbejde er et spørgsmål om følsomme data, som det er mere end problematisk at overlade til private firmaer.

Af de oplysninger, som er fremkommet under udvalgsarbejdet, er der ikke meget, som tyder på, at den offentlige arbejdsgiverpart har bestræbt sig særlig meget på at komme frem til brugelige forhandlingsudspil og -resultater, og resultatet vil blive edb-kaos i de kommende år på grund af en accelererende personaleflugt til det private, et problem, som vi ikke har kunnet få oplyst hvordan staten vil løse.

Mindretallet ser med stor bekymring på, at der på det offentlige ansættelsesområde er etableret en tradition for indgreb. Denne tradition fritager de offentlige arbejdsgivere, forhandlere og organisationerne for det ansvar, der ligger i at opnå et forhandlingsresultat, som kan sikre, at det offentlige rekrutterer og fastholder kvalificeret arbejdskraft.

Mindretallet modsætter sig principielt lovindgreb til løsning af arbejdsmarkedskonflikter og indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, men er dog medforslagsstiller til det stillede ændringsforslag.

Et *fjerde mindretal* (Det Radikale Venstres medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse*, men vil redegøre for sin stilling til ændringsforslaget ved 2. behandling.

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (S, SF og VS):

Til § 12

1) *Stk. 2* udgår.

Bemærkninger

Forslagsstillerne ønsker ikke at medvirke til indførelse af en ny arbejdsretlig praksis.

Bo Kristensen (KF) fmd. Henning Andersen (KF) Houe (KF) Jette Thomsen (KF)

Maisted (V) Tørnæs (V) Bollmann (CD) Kofod-Svendsen (KRF) Jytte Andersen (S)

Bakholt (S) Ole Vagn Christensen (S) Søren B. Jørgensen (S) nfm. Kaj Poulsen (S)

Lilli Gyldenkilde (SF) Ole Henriksen (SF) Elisabeth Bruun Olesen (VS) Estrup (RV)

Partiet FP havde ikke medlemmer i udvalget.

Nogle af udvalgets spørgsmål til arbejdsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål 19:

Har PROSA på noget tidspunkt givet udtryk for at strejkeramme forsvaret, politiet og valgberedskabet?

Svar:

Finansministeren kan herom oplyse følgende:

PROSA har haft mulighed for at udvide konflikten til disse områder med virkning fra 25. august 1987.

På mødet den 12. august 1987 meddelte PROSA, at man ikke havde planer om at udvide konflikten.

Jeg kan henholde mig hertil.

Spørgsmål 18:

Hvilke områder har PROSA henholdsvis finansministeren udvalgt til at være strejkeramt eller lockoutet?

Endvidere ønskes oplyst tidspunkterne herfor.

Svar:

Finansministeren har herom oplyst følgende:

»Inden for statens område er der iværksat strejker på følgende tidspunkter:

Danmarks Statistik: 17. april 1987.

Farvandsdirektoratet: 1. maj 1987.

Handelshøjskolen i Århus: 1. maj 1987.

Danmarks Geologiske Undersøgelse: 1. juni 1987.

Ministeriet for Grønland: 1. juni 1987.

Socialstyrelsen: 1. juni 1987.

De centrale administrationer ved Københavns Universitet og Århus Universitet: 1. juni 1987.

Idet der henvises til bilaget til lovforslaget udarbejdet af Administrationsdepartementet

den 14. august 1987, kan det oplyses for så vidt angår Datacentralens område

– at alle opgaver for Toldvæsenet er strejkeramt,

– at opgaverne for Statsskattedirektoratet med undtagelse af skattereformaktiviteterne er strejkeramt, medens skattereformaktiviteterne er lockoutet,

– at af opgaverne for Regnskabsdirektoratet er regnskabskørslerne strejkeramt, og lønkørslerne er lockoutet.

Strejken trådte i kraft den 25. juni 1987 og lockouten den 1. juli 1987.«

Jeg kan henholde mig hertil.

Spørgsmål 40:

Hvorfor er der i listen over lockoutede ikke medtaget AF-MATCH, SU, Udenrigsministeriets systemer, pensionsudbetalinger, vedligeholdelse af alle systemerne (skat, told, politi, forsvar m.v.)?

Svar:

Finansministeren har herom oplyst følgende:

»Oplysningerne i besvarelsen af udvalgets spørgsmål 18 om omfanget af Datacentralens lockout knytter sig til de aktivitetsområder, hvor en konflikt ud over den 1. september 1987 vil have de væsentligste konsekvenser, jf. Administrationsdepartementets notat af 14. august.

Det er korrekt, at Datacentralens lockout herudover omfatter yderligere et antal systemer, herunder de i spørgsmål 40 nævnte. Det gælder for en række af disse systemer, at der er etableret manuelle procedurer m.v., hvorved konsekvenserne af konflikten i nogen grad er afbødet.

Af følgende liste fremgår i øvrigt, hvilke opgaver der er henholdsvis strejke- og lockoutramt:

Skatteområdet	<p>Strejkeramte Drift af den samlede skatteopgave, udvikling af en række skatteopgaver, dog ikke udvikling af skattereformen</p>	<p>Lockoutramte Udvikling af resten af skatteopgaverne inkl. udvikling af skattereformen.</p>
Industriministeriet	<p>Opgaver for Patentdirektoratet Udviklingsopgaver i henhold til kontrakt</p>	
Tilsynet med banker og sparekasser	<p>Opgaver for departementet Mindre driftsopgaver</p>	
Forsvar	<p>FØRST (forsvarsøkonomistyringssystem) og SJS-I (statens journalsystem) Udviklingsopgaver og vedligeholdelsesopgaver (dog ikke driftsstøtte, som er friholdt)</p>	
Økonomi	<p>Centralt driftsafviklede regnskabsopgaver: SCR, IRIS (internt regnskab)</p>	<p>Central driftsafvikling af SCL (lønsystem) Mindre opgaver for Nationalbanken og Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning samt kreditforeningerne</p>
Undervisning og told	<p>Undervisningsministeriets bloktilskud (gymnasier m.v.) Alle opgaver for toldvæsenet</p>	<p>CRAM (arbejdsmarkedsstatistikken) Undervisningsministeriet (Statens Uddannelsesstøtte) og Erhvervsskolerne Økonomiopgaver for HNG og DANGAS Udvikling på politiets opgaver</p>
Indenrigs- og Justitsministeriet	<p>Driftsstøtte til Værnepligtsstyrelsen Driftsstøtte til Civilforsvarsstyrelsen Udvikling af tinglysningssystemet Udvikling af CPR-opgaven Udvikling af vægtafgift</p>	
Diverse opgaver herunder for private	<p>Central driftsafvikling af alle opgaver, bl.a. Retsinformation, DC-HOST, Børne- og hustrubidrag for Københavns Kommune m.v.</p>	<p>Alle udviklingsopgaver for diverse mindre statslige kunder samt for indenlandske private kunder</p>